

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

Cap. XVIII. Expenditur Constitutio L. Diffamari. C. De Ingen. Et Manvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96570)

Brabantia inter Aditus Ecclesie de Etterbeke prope
Bruxellas & d. Præpositam S. Gertrudis à Niuelis iudica-
tum, quod d. Præposita teneatur ad refectorem Chori,
pretationem ornamentorum, & campanæ decimalis: Po-
pulus vero ad vltiorem ecclesie restorationem. Quod
arrestum simili decreto superioribus annis ab eadem Cu-
ria inter Canonicos Antwerp. & Incolas vici de Cuntich,
quod quos ecclesia incendio conflagrârat, pariter confir-
matum. Maiorem scrupulum mouet an decimatores in
Belgio præteritis annis tot Ecclesiis intestino bello gra-
uante euerfis, ad restorationem earum, pro parte suâ con-
suetâ teneantur? Et licet hinc inde multa adduci possent,
probabilius tamen & æquius est, eos non teneri, nec ad ca-
sus insolitos cum totali iactura, & absumptione decimarû
obligari; & id Carolus 9. Gallorum Rex in templorum be-
neficijs hoc casu etiam constituit: referit Choppin. de Sacr.
p. lib. 3. tit. 3. nu. 15. in fin.

C A P. XVIII.

EXPENDITVR CONSTITVTIO L. DIF-
FAMARI. C. DE INGEN. ET MANVM.

IN PRINCIP.

Id auxiliium diffamatis competere.

Idque siue petitorij, vel possessorij, Blarer. in repetit. huius, l.
diffamari. cap. 1. §. num. 55. & cap. 12. num. 10. Mynsing. Centur. 3. obser.
8. n. 3. per sonalis, vel realis, Gabriel in Commun. conclus. lib. 2. con-
clus. 6. num. 3. Mynsing. Centur. 3. obser. 78. incidat questio: quin
generaliter pro omni causa, ciuilib, vel criminalis sit (vt
inir. tradit. Auctor) hoc remedium datur. Gomez. lib. 3. var. re-
solut. cap. 1. n. 8. & 23. Mynsing. Centur. 3. obser. 81. n. 2. Blarer. cap. 1. n.
6. quamquam ex Ordinatione Camera Imperialis ad certas
causas limitetur Blarer. num. 8.

Perpetui silentij imponendi &c.

Cum rei publicæ & priuatorum maxime interest. huius-
modi diffamationes compecci, aduersus diffamantes præte-
rea de dolo & interesse, nec non actione in factum, habito
discrimine causarum, agi poterit. Specul. in tit. de empt. & vendit.
§. nona dicendum est. de rescind. Vendit. versic. vlt. not. cum duob. seqq. Ro-
man. Consil. 53. Viso themate præarrato citati à Blarer. d. cap. 1. n. 5.

Vt intra certû diem agat quis actione sibi
cõpetenti, hoc adiecto eum alioquin non esse
audiendum.

Sed an prædicta sententia, que silentium diffamanti ni-
intra præfixum diem egerit, imponit, ad ius de nouo ac-
quisitum extendatur, disputat Blarer, in d. l. diffamari cap. 8. num.
47. qui ibid. pro negatiua resoluit.

Num. 2.

Nam vnica eademque peremptoria moni-
tio sufficit.

Accedit Gomez. lib. 3. cap. 1. variar. resolut. num. 24. Ex aduer-
to tamen multis probat Blarerus, in repetit. d. l. cap. 6. nu. 22. vsque
ad num. 53. regulariter, & nisi citatus contumax, respondeat
se comparere nolle &c. Vnicam monitione non sufficere,
ad cuius confirmationem, inter cetera: hæc verba prædict. l.
diffamari adducit, Cum affirmes diu &c. præterea; vocitasse aduer-
sari partem, quod verbum frequentatiuum est; & ibidem ad
argumenta aduersæ partis respondet, casusque exceptos re-
fert, & hanc opinionem. approbat Mynsing. Centur. 3. obser. 86.
tamque Camera Imperialem tamquam æquiorum & ra-
tioni magis consonam, secutam ait. Similiter sequuntur &
probant Afflicti. Decis. Neapol. 264. num. 3. & 4. Gail. lib. 1. Obser. 12.
num. 4. Matth. Welemb. Consil. 96. num. 52. In Consilio Brabâ-
tia pariter duplici Eremodicio opus est, vt citatus, siue dif-
famans actione sua priuetur: diffamatus autem si ante litis
contentationem dicto die non compareat, Iudicio diffama-
torio cadit.

Nisi prius saltem de diffamatione constet.

Gail. lib. 1. obser. 10. num. 7. Mynsing. Centur. 3. obser. 78. Sed
qualiter de diffamatione constare debet? & secundum
Ordinat. Camera, Iudici antequam huiusmodi auxiliium
concedat, de diffamatione per scripta, aut alia fide digna
testimonia ac indicia liquere necessum est. Blarer. cap. 1. num.
9. Praxis Curia Brabantia se habet, Offeritur à diffamato
libellus Curia, super quo rescriptum, siue diploma Principis
decernitur, cum clausulâ; vt apparitor diffamantem ci-
tet, si sibi de diffamatione constet: qui de diffamatione o-
biter & de plano informatione habita, parti iudiciû dictat,
& Curia causa circumstantias scripto suo refert.

Sed sæpissime Iudicium tractatur omiffa
hac diffamationis cognitione.

Blarer. cap. 4. num. 7. Mynsing. centur. 3. obseruat. 78.

Num. 3.

Hoc agitur vt pronuncietur nullû ius dif-
famanti competere.

Quæ tamèn sententia, an cæteris præiudicet, & omnino
an ratione vnus diffamantis fundari possit generale iudi-
cium contra quoscumque, vide Blarer. c. 5. n. 27. & 28. & cap.
6. num. 7. cum aliquot. seqq. & num. 87.

Me etiam alicuius rei possessorem regula-
riter non posse à iudice petere, vt cogat Titû
&c. nisi diffamatio præcesserit.

Putat Blarer. cap. 6. num. 79. 80. & seqq. d. l. remedium extra
casus diffamationû ad similes recte extendi, vt is qui bonis
suis à quocumque periculû aliquid imminere metuit, aut vero
similiter molestari timet implorato officio iudicis petere
possit vt aduersario terminus ad agendum prætigatur, in-
tra quem nisi egerit, vel accusarit, illi super ea re silentium
imponatur. Barth. in l. si finita §. eleganter. ff. de damn. infest. & in l.
si societatem. §. arbitrorum. ff. pro Soc. Panorm. in c. si quis contra clerici. un-
de. princ. de for. compet. Sed quid si quis in genere tantum ve-
reatur ne aliquando molestia sibi vel rebus suis inferri
possit, an ad Officium iudicis recurri queat, tractat Blarer.
d. cap. 6. n. 81. Certe consuetudo Antwerp. leg. diffamari in
hoc admittit, vt nouus fundi acq. uisitor possit, certis adhi-
bitis solemnitatibus, in Prætorio dicto, Viserschaete, citare om-
nes qui reditus vel hypothecam à venditore celatam præ-
tendunt, vt eam intra consuetum tempus declarent, sub
pœna amissionis hypothecæ: & simile statutum etiam vige-
re apud Britannos videtur. est apud Argent. in comment. ad tit.
14. iuris Britanni.

Nemo inuitus agere cogendus est.

Excipe casus leg. 11. C. mand. l. 18. & 24. C. de administrat. tutor.
l. 2. C. de his quib. vt indig. l. 10. C. de legit. hered. & nouell. 12. cap. 3. l. 8.
ff. de negot. gest. à D. Gothofr. notatos ad tit. Cod. vt nemo inuit agere
& c. l. 0. & plures prædictæ regulæ fallentias cum in ciui-
libus, tum in criminalibus, videre licebit apud gloss. &
DD. in l. 1. C. dist. tit. vt nemo inuitus agere, & per Hostienf. & Ioan.
Andr. in gloss. cap. 1. §. solet autem in verb. assumamus. de restitut. spo-
liator. lib. 6. Gomez. tom. 3. variar. resolut. cap. 1. num. 23. Boer. decis.
255. num. 1. cum trib. seqq. & nu. 6. Sunt & plerique casus, quibus
datur mihi actio contra te, vt contra alium agas, quos alle-
gat D. Anton. Fab. dist. tit. Cod. vt nemo inuitus agere. definit. 1.
num. 1. ex leg. Iulianus. l. 3. §. penult. ff. de ad. empt. l. 2. §. penult. ff.
ad l. Rhod. de tract. l. cum in plures. 60. §. messem. ff. loc. l. si sic
legatum. 75. §. vlt. de legat. 1. l. si tibi. 8. §. vlt. ff. de opt. legat. l. 2. §. idem
Labeo scribit. 28. ff. ne quid in loc. publi. his tamen casibus, verius te-
net, eum qui agere cogitur liberari, si actiones suas præsta-
re paratus sit vt proinde non sit præcisè cogendus ad agen-
dum. An vero quis inuitus accusare teneatur, vid. præter
suprad. Anton. Fab. d. loc. definit. 1. & 2. & late Vass. in illustr. con-
tron. lib. 1. cap. 16. vbi quid iuris sit in crimine læsæ maiestatis
etiam decidit.

Hhh 4

Ad l. si

Ad l. si contendat pertinet, scilicet posse quem petere à iudice, &c.

Concord. Gomez. *variar. resolut. tom. 3. cap. 1. num. 20.* Capyc. *Decis. Neapol. 18. num. 3. Blarer. cap. 2. nu. 18.*

Num. 5.

Adire posse eum iudicem, coram quo ipse per actorem esset conueniendus.

Huic Couarr. sententiæ subscribunt Ludou. Molina *tom. 3. disp. 639. in fin.* Andr. Gail. *lib. 1. obser. 9. num. 3. Blarer. cap. 4. num. 2. 3. 4. 5. 11. 13.* & multi alij, quos citat Bernard. Greuæus *In practic. Conclus. ad Andr. Gail. dict. obser. 9. considerat. 1.* quorum opinio eo fundamento maximè nititur, quod diffamatus reus sit, cuius propterea forum sequi debeat diffamans. Sed cum hic duplex subest iudicium vnum causæ principalis, alitrum quo diffamatus prouocat diffamantem ad actio-

nem suam instituendam, in quo actor est teste Barth. *de liti. berius 1. 2. nu. 2. ff. de in ius vocand.* videri posset, quod in iudicio diffamationis, siue purgæ, (vt Galli vocant) ad eundem sit iudex, impetrato rescripto Principis, à quo causæ diffamationis cognita, & diffinita, principalis causa remittitur ad iudicem diffamati, vel loci vbi res sita est, pro natura & distinctione actionis, & sic in Curia Brabant. practicitur.

Num. 8.

Verse. *LVIN ET ILLVD.*

Contrarium tenet Molina *tom. 3. disp. 639.* eo quod iudicium hoc non intentetur, nisi circa rem presentem aut preteritam, non vero circa futuram, cuius habet spem aut ius in spe, quo frustrari potest. Sed Couarr. opinio magis placet. Nam etiam vi uentis maioratus possessore non possit is qui post mortem eius successorem pretendit bona sibi vendicare, quominus tamen agat, vt de iure suo constet, que id declaretur, nihil vetat.

I N

LIBRI SECUNDI VARIARVM RESOLVT. CAPVT II.

DE VSVFRUCTUARIO
AN ET IS TENEAR SOLVERE
DEFUNCTI DEBITA.

IN PRINCIP.

Multum interest &c.

H Aloand. legit, *Non nihil interest.* text. Florent. *Nihil interest.* Anton. Fab. *vero lib. 1. Coniect. cap. 14.* vulgatum lectionem probat, & loco rerum *tertia partis; rerum certarum* legendum censet. quod & mihi probatur.

Verse. *SECUNDA CONCLUSIO.*

Hoc adnotauit Bartholus. &c.

Hanc sententiam Barth. non putat veram Alban. *in addit. ad Barthol. ad verba quandoque legatur:* eo quod usufructuarius vniuersalis ex magis communi, ad debita non teneatur: Addit deinde Alban. modicum interesse an teneatur pro rata, vel non, quia in omni casu as alienum soluendum est de rebus hereditarijs: & propterea etiam usufructuarium pati diminutionem pro rata sui usufructus: Qua in re non videtur Alban. satis distinguere usufructuarium totius vel quotæ hereditatis, ab usufructuario omnium, vel partis bonorum: hunc enim ad as alienum non teneri verius est, sed de illo secus esse apparet ex Menoch. *lib. 4. præsup. 143.* Potest tamen secundum eum *ibid. num. 4.* si coactus à creditoribus, as alienum ex proprio soluit, nec tot fructus percepit, ex quibus tantundè consequi potuit, residuum ex proprietate deducere, non itè si tot fructus, aut plus ex proprietate percepit, asserens ita etiam declarare *Ruin. consil. 41. lib. 2. num. 2.*

Num. 2.

Usufructuarius quartæ vel quintæ partis bonorum non potest conueniri,

Approbatur à Molina. *tom. 1. disp. 204. in princip.* Item à Grass. *vbi supr. n. 4.* vbi etiam rationes Auctoris subdit, Valde tamen *lib. 2. Consult. 116. num. 14. & 15.* differentiam inter legatarium certæ partis hereditatis & legatarium certæ partis bonorum, non vigere in praxi asserit sed quemlibet ex ijs reiecta verborum subtilitate à creditoribus hereditarijs promiscuè cõueniri posse, prout Auctor id ipsum etiam sentire Ioannem Lupi aliosque interpretes inris Regij paulo post asseuerat.

Adduci in contrarium solet Taurina cõstitutio.

Vid. hac de re Garz. *de expens. & meliorat. cap. 11. n. 63.* Anton. Gomez. *ad l. Taur. l. 20. & 21.* late Molinam. *dict. disp. 204.* & Gutierrez. *quest. practic. 58. n. 15.*

Num. 4.

Hæc quinta conclusio Bartholi in usufructuario etiam omnium bonorum falsa appareret & ita eam reprobant. &c.

Reprobant similiter Grass. *receptas. sentent. §. legatum 9. n. num. 5.* Menoch. *d. præsup. 143. num. 6.* Guid. Pap. *in quest. Delph. 541.* Bellon. *Consil. 7. num. 1.*

Possit sane Barthol. opinio admitti vbi legatus esset usufructus hereditatis.

Quid si hoc casu creditor omisso legatario conueniat heredem, an is obicere possit non se, sed legatarium conueniendum? Et nuper consultus respondi, exceptionem non dari, saluo ipsi regressu aduersus legatarium totius hereditatis: eo quod debita sequuntur necessitate quam iuris, personam hæredis. *l. aris alieni. 15. C. de donat. qua decisio etiam colligi potest ex ijs quæ tradit Auctor Infr. nu. 7.*